

INCLUSIÓ SOCIAL PER A LA TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA DES DELS MESTRES*

Renee Ramírez Puerta,
secretari general dels CEN - SUTEP

El president Ollanta Humala, durant la seva campanya electoral, va prometre al magisteri i treballadors del sector de l'educació, reconèixer els drets vulnerats durant les dècades passades pels governs anteriors, entre els quals hi ha els drets laborals, socials, professionals i econòmics, prometent una remuneració digna, amb un increment salarial a l'"haver bàsic" que inclogui el magisteri cessant i jubilat, sector magisterial que sobreviu, amb sis-cents o set-cents nous sols al mes. Així mateix, va anunciar que en arribar al govern, desenvoluparia una "Revolució Educativa" al país. Per això va fer una crida als i a les mestres a ser part d'aquesta

revolució. Davant d'aquestes promeses, el magisteri nacional es va sentir convocat a aquesta gran tasca. S'obrí així, una gran oportunitat de poder ser participants, no només, en la planificació educativa, sinó que, els mestres ens sentíem part de la inclusió social que va ser l'eix de la campanya electoral, motiu pel qual, el magisteri, orgànicament, va acordar anar al nomenament de candidatures per a formar part d'aquesta proposta, convertint-se així en un dels actors principals de la Revolució Educativa anunciada. Aquesta va ser una decisió històrica en la lluita del magisteri i el seu sindicat atès, que mai, durant els 38 anys de vida institucional fins a aquest

moment, s'havia pres aquesta decisió, de donar suport a un candidat presidencial. El magisteri ho va fer per la defensa de la democràcia, pels canvis que beneficiassin el poble, per la inclusió dels mestres i les mestres com actors/es fonamentals i per una veritable Revolució Educativa que és una necessitat històrica en la nostra pàtria.

"...ens negava l'increment del salari durant els cinc anys, malgrat l'increment constant del cost de vida, producte de la inflació."

La proposta de desenvolupar una Revolució Educativa, i d'incloure el magisteri i els treballadors com a actors fonamentals de l'educació varen ser ratificades el 28 de juliol de 2011, en el discurs presidencial d'assumpció del comandament. De la mateixa manera, el 25 d'agost de 2011, en la presentació del Gabinet Ministerial al Parlament Nacional, l'exprimer ministre Salomón Lerner, va assenyalar, que "La Revolució Educativa es faria amb els mestres i no contra els mestres", volent dir que el magisteri havia estat el sector exclòs i maltractat durant el quinquenni passat per un govern que no li va interessar l'educació peruana, ni els subjectes protagonistes, que durant cinc anys, vàrem haver de suportar mostres de menyspreu i fins i tot insults per part dels governants d'aleshores, creant un clima advers davant l'opinió pública, els pares de família i fins

i tot dels nostres mateixos estudiants; tota aquesta campanya bruta contra el magisteri, que cercava crear un escenari favorable per a aplicar les polítiques educatives imposades pel model neoliberal, totes elles fracassades, i ens negava l'increment del salari durant els cinc anys, malgrat l'increment constant del cost de vida, producte de la inflació.

Anuncis importants, però insuficients

Instal·lat el nou govern, i un cop designada la nova ministra Patricia Instal Ob'rien, expresidenta del Consell Nacional d'Educació, el SUTEP, va cercar el diàleg amb la finalitat d'establir una agenda que permetés el plantejament de la problemàtica magisterial, expressada en el plec de reclamacions i la plataforma concreta. L'inici del diàleg amb la

nova autoritat educativa va permetre al magisteri una major confiança amb la titular de la cartera ministerial, però no amb la institució, que segueix mantenint funcionaris que durant més d'una dècada han actuat en els llocs claus del MED com els operadors polítics dels neoliberals, acostumats als grans negocis que generaven les diferents assignacions pressupostàries destinades a l'execució de diversos projectes i a la compra de materials educatius de tot tipus, que el MED realitza durant tot l'any.

La nova ministra i el seu equip varen fer anuncis importants de polítiques a desenvolupar durant la seva gestió, anuncis emmarcats en el compliment del Projecte Educatiu del Consell Nacional d'Educació, que van des de millores substancials i eliminació de mancances en assoliments d'a-

prementatge escolar, millorar els aprenentatges de tots en llenguatge, matemàtica, ciència i ciutadania, desenvolupament magisterial i una gestió descentralitzada de l'educació basada en resultats. Per tot això, proposa una major atenció a l'educació de la primera infància, l'educació rural, i l'educació intercultural dels pobles aimares, quítxues i amazònics.

“...ratifiquin que els canvis i els avenços que es volen aconseguir no es faran amb un magisteri amenaçat per l'acomiadament, marginat pel govern en les capacitacions...”

Amb aquestes propostes, el MED pretén que tots els infants desenvolupin el seu potencial des de la

primera infància, accedint al món lletrat que els permeti resoldre problemes, practicar valors, assumint el paper de ciutadans amb drets i responsabilitats per a contribuir al desenvolupament de les seves comunitats i del país...; reconeix que fins ara, l'Estat no ha obtingut resultats satisfactoris, que mai no ha garantit aprenentatges efectius i de qualitat per a tots els infants del Perú; al contrari, les diferències i les desigualtats són enormes, i principalment entre els educands dels pobles indígenes. El MED accepta també que entre les regions se segueixi aprofundint la inequitat, situació que és més aguda encara en els districtes més pobres del Perú. Per tot això, la ministra es proposa aconseguir en quatre anys, resultats percentuals que van des del 50 al 100% en alguns casos.

Aquestes fites són encoratjadores, perquè es tracta de retornar l'educació als que sempre varen ser

marginats, negant-los l'educació que sempre haurien d'haver tingut, motius pels quals, el SUTEP sempre ha expressat la seva veu de protesta als carrers i a les places, per a exigir més pressupost i més oportunitats per a les nostres nines i nins. Però, la pregunta que tots ens fem és, qui són els que executaran tots els plans que la ministra ha presentat al país? Indubtablement que les i els mestres del Perú som els cridats a ser un dels actors fonamentals en aquest procés. Per això, és necessari que la ministra d'Educació i el Govern en conjunt, ratifiquin que els canvis i els avenços que es volen aconseguir no es faran amb un magisteri amenaçat per l'acomiadament, marginat pel govern en les capacitacions, endeutat per no haver-los incrementat el salari durant cinc anys i maltractat per la pobresa, que ja no és una situació només dels infants, sinó una realitat viscuda pel magisteri, tal com ho assenyala en un estudi

la PREAL (Programa per a la reforma educativa per a Amèrica Llatina). Tenint en compte tot això, cal que es pensi també i de manera decidida amb una major inversió en la formació contínua i de qualitat de les i els mestres de tot el país, que ha de començar en l'etapa inicial de formació magisterial, acabant amb el gran negoci de la formació privada, continuant amb la formació en servei amb el monitoratge permanent a l'aula, amb la supervisió educativa. Així mateix, necessitam d'un bon equipament, tant de les escoles com dels estudiants i els mestres, però també de la millora de la remuneració dels docents als qui no només, se'ns va negar increment de salari, sinó que ens han vingut negant paulatinament drets econòmics previstos en la Llei del professorat i que gràcies a la intervenció del poder judicial i de SERVIR, han estat ratificats i l'Estat està en l'obligació de reconèixer-los.

Pressions neoliberals per a la continuació de les seves reformes

El SUTEP, igual que altres organitzacions, ha expressat durant dècades que les reformes neoliberals que venien implantant des del "fujimorisme" fins a l'últim quinquenni "aprista", cap d'elles tenien l'objectiu de millorar la qualitat de l'educació, molt al contrari, tenien la missió d'exercir el control sobre els continguts que s'han d'ensenyar als alumnes, assegurant que els mateixos garanteixin més endavant ciutadans i ciutadanes que l'única cosa que hagin de oferir sigui la seva mà d'obra barata, per al gran mercat de mà d'obra de les empreses transnacionals que exploten els

peruans amb magres salaris i sense el reconeixement de drets.

Dins de tot aquest esquema, hi ha la municipalització de l'educació, que tot i haver estat anunciada moltes vegades la seva culminació, el govern s'ha demorat molt de temps a posar-li fi. El Ministeri d'Educació, amb la ministra Salas al capdavant, ha anunciat en diverses oportunitats que aviat es publicaria un decret sobre el tema, que per fi, després de tanta espera es va publicar el Decret Suprem 019-2011-ED, que deroga els decret anomenat "Pla Pilot", però, insuficient, perquè no abasta les 35 municipalitats que ja completaren el procés de transferència en la seva totalitat. Per això, les directives i resolucions que es vénen emetent per als processos de l'any 2012, com les de contractació docent, reassignacions, concursos, etc., segueixen contemplant les municipalitats com estaments vàlids per a aquests processos. El SUTEP insisteix en la necessitat d'una llei específica sobre el tema, per a acabar definitivament amb aquesta aventura neoliberal

implantada pel govern més submís que el Perú ha tingut fins ara, durant la seva etapa republicana. Esperem veure què passa amb el projecte de Llei, que ha estat presentat al Parlament Nacional.

"...plantejам que s'ha d'iniciar un debat nacional sobre el currículum escolar per a orientar la seva construcció en cada regió del país, atenent les particularitats que hi ha en cadascuna d'elles..."

L'altra reforma, posada en marxa pels neoliberals "apristes", va ser la Carrera Pública Magisterial anomenada "meritocràtica", que abans de reconèixer els mèrits que realment obtenim els docents a l'aula, promou el gran negoci d'universitats privades i fins i tot de les públiques, que han vist la gran oportunitat de les

seves vides, per guanyar diners amb els graus i postgraus que ofereixen als diferents costos regulats pel lliure mercat. La Llei 29.062, llei que modifica la llei del professorat pel que fa a la carrera pública magisterial, en realitat és una llei que pretenia desbaratar la llei 24.029, perquè no només es referia com deien, al títol III pel que fa a la carrera pública, sinó, a tots els altres títols, capítols i articles de la llei conquistada pel magisteri nacional.

El SUTEP treballa de manera democràtica i consensuada una proposta de llei que desbarati totes les intencions neoliberals que es varen tenir en imposar aquesta llei, que lamentablement, encara persisteixen en algunes veus del nou govern, per pressions des de la foscor segurament, que la mateixa ha de continuar només fent-li algunes cirurgies estètiques, perquè aparegui com a més atractiva i convenci el magisteri. Això, estem segurs, no passarà.

Els i les mestres del Perú exigim capacitació ja, no de les mediocres que fins ara s'han donat, sinó d'aquelles ben planificades, emmarcades en un sistema de formació contínua, amb continguts curriculars mínims, no pensant només en la didàctica sinó, sobretot en els continguts que hem d'ensenyar als estudiants; per això, també plantejarem que s'ha d'iniciar un debat nacional sobre el currículum escolar per a orientar la seva construcció en cada regió del país, atenent les particularitats que hi ha en cadascuna d'elles, tal com ho plantejarem en la nostra proposta de model pedagògic i directius curriculars abordats en el III Congrés Pedagògic Nacional de l'any 2010, que el lliurarem al país com a aportació de les i els mestres del

Perú, orientat i dirigit pel seu sindicat, que no renunciarà a la lluita per una nova educació al país com a dret públic per a tots els peruans i les peruanes que aspiram a un Perú nou.

El SUTEP aposta per una veritable revolució educativa al país

Els i les mestres del SUTEP acabam de realitzar la nostra CONVENCIÓ NACIONAL ORDINÀRIA desenvolupada a la ciutat de Lima, els dies 16 i 17 de desembre de 2011, en què es va fer un balanç del treball desenvolupat pel Comitè Executiu que m'honor a presidir, emmarcat en l'escenari polític i educatiu de la pàtria, considerant els vaivens en els quals ha ingressat el govern del president Ollanta Humala, com un producte de les pressions que segueixen exercint els grups de poder, principalment miners, que han fet que el govern, igual que els anteriors, prioritzi el creixement de l'economia del país només amb l'activitat minera, en detriment de les altres activitats productives, que molt bé poden ser potenciades en un govern d'inclusió social. Els

camperols amb el seu treball agrícola, els artesans amb la seva gran producció d'artesanies per al turisme, els ramaders amb la seva gran producció de llet i carn, etc., produeixen grans riqueses per al Perú, més que els miners que s'enduen tota la riquesa a altres països. La convenció ordinària del SUTEP ha fet una anàlisi responsable d'aquesta situació i ha conclòs, fent una crida al President Ollanta Humala, que era necessari prioritzar aquestes activitats productives i no deixar-se portar pels grups de poder, que no els interessa la vida de milions d'homes i dones que viuen al camp i que són els veritables defensors de la vida.

En aquesta situació difícil que viu el país, el SUTEP també va acordar continuar apostant per una veritable revolució educativa per al país, i per això, va fer lliurament d'importants documents que resumeixen Propostes Concretes que ajudin a la transformació de l'educació peruana i revalorar el treball docent en benefici dels infants de la nostra estimada pàtria EL PERÚ.

PRETENDRE UNA REVOLUCIÓ EDUCATIVA AMB MESTRES MAL PAGATS, NO ÉS FER UNA REVOLUCIÓ EDUCATIVA AMB ELLS, SINÓ CONTRA ELLS; CONTRA LA SEVA SALUT, CONTRA LA SEVA FAMÍLIA, CONTRA LA SEVA TRANQUIL·LITAT EMOCIONAL, I CONTRA LES SEVES ASPIRACIONS DE SUPERACIÓ.

(Article publicat a la Revista Paraula de Mestre.)

*Aquest text s'ha traduït del castellà. □